

REPUBLIKA NA PODŠÁLKU

Byt po rekonstrukci skutečnosti

Povídka pana Radima Kafánka

Když se prodává budoucnost, musí být vidět i dnešní zdi.

Paní Denisa položila tablet doprostřed stolu. Na obrazovce zářil obývací pokoj: vysoká okna, světlá pohovka, krb a zahrada, na kterou by se daly psát básně i hypoteční smlouvy. „Tohle je ten byt?“ zeptal se pan Josef.

„Tohle je možnost, jak by mohl vypadat,“ odpověděla Denisa. „Ve skutečnosti je prázdný. Pohovku, krb i zahradu přistěhoval algoritmus. Jen hypotéku nechal skutečnou.“

Josef se naklonil blíž. „Takže byt je skutečný jen při placení. Na fotografii kupuji servírovací návrh.“

Pan Radim si přisunul šálek. „Je někde napsáno, že jde o vizualizaci?“

Denisa sjela prstem na konec inzerátu. „Není. Zato je tu vzdušný prostor, klidná lokalita a investiční potenciál.“

„Vzdušný prostor bývá pokoj, kde se nábytek nevešel do záběru. Klidná lokalita je místo, kam už není slyšet autobus, protože tam nejezdí. A investiční potenciál znamená, že do bytu ještě nasypete peníze. Jen se to napsalo tak, aby účet přišel v saku.“

Denisa se pousmála. „To je nadsázka. Ale realitní pytydepe pravdu přímo nevyhodí. Jen ji odveze za město a nedá ji peníze na zpáteční autobus. AI to zvládne ve stovkách inzerátů před obědem.“

Otevřela druhý snímek. Stejná místnost, jen bez vlhké mapy, s novou podlahou a odpoledním sluncem, které podle orientace domu nemělo odkud přijít.

Josef poklepal na displej. „Dřív se prach zametl pod koberec. Dnes AI přidá koberec, aby prach nemusel existovat.“

„Jako návrh rekonstrukce je to užitečné,“ řekla Denisa. „Jako fotografie dnešního stavu je to převlečená zeď, která kupujícímu pošle účet za kostým.“

„Jako jídelní lístek,“ řekl Josef. „AI upraví fotografii, přeloží popis a navrhne, jak prostříh. Když ale na obrázku podáváte pečeni a přinesete prázdný talíř, nemůžete se hájit tím, že menu kreslil algoritmus.“

Pan Radim ukázal na krb. „Kde je hranice mezi představou a přestavbou pravdy?“

BYT PO REKONSTRUKCI SKUTEČNOSTI · DOKONČENÍ

„Virtuálně zařídit prázdný pokoj může člověku pomoci představit si jeho využití,“ řekla Denisa. „Když je úprava jasně označená a vedle ní zůstane původní snímek, pořád ví, co je byt a co návrh.“

Položila vedle tabletu model prázdné místnosti. „Odstranit skvrnu na objektivu je úprava fotografie. Odstranit prasklinu ze zdi je rekonstrukce skutečnosti.“

Josef si prohlédl další snímek. „Tady algoritmus zvětšil ložnici tak, že se do ní vešla provize, šatna i svědomí inzerenta. Ve skutečnosti se tam nevejdou ani otevřené dveře.“

„AI může podvodníkům zrychlit výrobu věrohodných textů, obrazů a videí,“ pokračovala Denisa. „Technologie klam nevymyslela. Jen mu dala kopírku, která se neunaví, nezačne se stydět a každému cizímu bytu vymění pohovku.“

„Podvodníci nepotřebují umělou inteligenci,“ řekl Josef. „Stačí jim přirozená drzost. AI jim jen drží štafle.“

„A z jednoho cizího bytu udělá deset nabídek,“ dodala Denisa. „Pokaždé s jinou pohovkou a stejným číslem účtu.“

Pan Radim zvedl obočí. „A když se na klam přijde?“

„Pak se odpovědnost odloží k algoritmu jako mokrý deštník,“ řekla Denisa. „Algoritmus inzerát neuložil, zálohu nepřijal a provizi si neodnesl. Tlačítko stiskl člověk. K počítači se odpovědnost přikládá až ve chvíli, kdy fotografie přestane sedět.“

„A kupující?“ zeptal se pan Radim.

„Ověřit vlastníka v katastru. Trvat na skutečné prohlídce. Při zastupování chtít oprávnění jednat. A neposílat zálohu jen proto, že někdo v telefonu rozehraje oblíbenou realitní dechovku: za dveřmi čeká zástup dalších zájemců a všichni už drží propisku.“

Josef odsunul tablet. „Čili staré pravidlo: nejdřív ochutnat, potom platit.“

„U bytu raději nejdřív vidět, prověřit a číst,“ opravila ho Denisa. „Ochutnávání omítky bych do metodiky nedávala.“

Pan Radim se usmál. „AI může poctivě ukázat, co by jednou mohlo být. Kdo však budoucnost vydává za dnešní stav, neprodává byt. Prodává omyl na splátky.“

Káva voněla skutečně. Pohovka na obrazovce ne.

„Algoritmus může prostřít stůl,“ řekl pan Radim. „Za prázdný talíř pořád odpovídá ten, kdo si nechal zaplatit plnou porci.“